1852. No. 72.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

DINGSDAG, 3 AUGUSTUS.

Deze Courant komt driemaal in de week uit en wel DINGSDAGS, DONDERDAGS en ZATURDAGS; dezelve kost in het 1/4 jaar f 1-60, buiten Assen vrachtvrij f 1-75; de advertentiën van 1—5 regels f 1-00 en voor iederen regel meer 15 cent bij elke plaatsing, behalve [illegible] cent zegelregt. — Boekaankondigingen 20 pct. rabat. — NB. Advertentien voor de 1e bladz. kunnen Maandags Woensdags en Vrijdags uiterlijk tot 6, die voor de 4e blz. tot 10 ure 's avonds aangenomen worden.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der gemeente *Assen* brengen ter kennis van het algemeen, dat de rekening en verantwoording hunner administratie der gemeente-fondsen over het dienstjaar 1851 ter secretarie dezer gemeente voor den tijd van veertien dagen, ingaande heden ter lezing is nedergelegd en zal dezelve aldaar in afschrift, tegen betaling der kosten, zijn te bekomen.

ASSEN 3 Augustus 1852.

De Burgemeester
H. J. OOSTING.
De Secretaris
KIJMMELL.

NEDERLAND 2 Augustus.

De algemeene Sijnode der Nederlandsche Hervormde kerk heeft in hare zitting van 20 Julij besloten, dat de koninklijke approbatie der predikanten-beroeping zal worden vervangen door het exequatur der algemeene Sijnodale commissie. Van dit besluit is onmiddelijk aan Z. Exc. den Minister, voorloopig belast met het bestuur van het Departement voor de zaken der Hervormde eeredienst enz, kennis gegeven met beleefd verzoek, om, tijdens de zittingen der tegenwoordige vergadering, aan haar te doen kennelijk worden, of Z. Exc. van oordeel is, dat zulk eene regeling tot vervanging van de Koninklijke approbatie voldoende kan worden geacht, ter waarborging zoo wel van de Hooge Regering, als van den beroepen Predikant. Verder heeft de Sijnode, met betrekking tot het werk der nieuwe bijbelvertaling, besloten voorloopig bij het reeds gedane te subsisteren [illegible] op de Sijnode van het volgende jaar te behandelen, maar heeft inmiddels aan de Sijnodale commissie opgedragen de Godgeleerde Faculteit van de Hoogeschool van Utrecht zeer dringend uit te noodigen, om te voldoen aan den vurigen wensch der Sijnode, dat zij hare hulp tot het werk der vertaling of revisie verleene.

— Z. Exc. de Minister van Finantien, vergezeld van den heer Commissaris des Konings in de Provincie Overijssel, is 28 Julij te Enschede aangekomen en is den volgenden dag, na het merkwaardigste der stad in oogenschouw te hebben genomen, over Almelo naar Zwolle teruggereisd.

— Z. Exc. de Minister van Binnenlandsche zaken is den 27 Julij te Lobith geweest, vergezeld van twee hoofdambtenaren van den waterstaat en heeft daar den overlaat, benevens de positie van den Rijnoever van die plaats in oogenschouw genomen.

— Na de jongste zware regens heeft zich in de duinen nabij 's Gravenhage, op sommige akkers, de aardappelziekte in vrij hevige mate geopenbaard.

— De tentoonstelling van Schilderijen te Kampen, die heden middag om 12 uur voor het publiek zal worden opengesteld belooft zeer luisterrijk te zullen worden. Des avonds zal de tentoonstelling weder geopend worden met lamplicht.

— Onder de vreemdelingen die 29 Julij de tentoonstelling te Arnhem bezochten, heeft men den Oostenrijkschen veldmaarschalk Haynau opgemerkt.

— Volgens ontvangen berigt is de Harlinger Groenlandsvaarder *Dirkje Adama*, kommandeur O. Mehlen, 29 Julij met ééen visch en 200 robben in het Vlie binnengekomen; terwijl 30 Julij mede aldaar is binnengekomen de Groenlandsvaarder *Spitsbergen*, komm. Stockfleth, met 1000 robben.

— Namens den Koning is dezer dagen afgewezen het verzoek van C. M. Burgers, ondernemer van wagendiensten te Arnhem, om kwijtschelding of vermindering van tien geldboeten, ieder van f 10, waartoe hij door de Regtbank te Zwolle is veroordeeld wegens tien overtredingen van het Reglement op de openbare middelen van vervoer te lande.

— Te Bourtange verwacht men, dat eerstdaags de fortificatiewerken, magazijnen en overige rijksgebouwen zullen verkocht worden. *Veend. Ct.*

— Naar men meldt, is nabij de stad Sneek een schip beladen met kramen en kramerijen, die van de Leeuwarder naar de Zwolsche kermis op reis waren, door eene voorbijvarende schuit, zoodanig gestoten, dat er een lek in gemeld schip ontstaan en hetzelve gezonken is. De passagiers en het scheepsvolk zijn gered, doch de schade aan de goederen wordt als aanzienlijk opgegeven.

— De Minister van Binn. Zaken heeft te Arnhem een paar malen de tentoonstelling bezocht; j.l. donderdagavond is aan Z. Exc., onder de leiding van het bestuur van de vrijzinnige kiezers vereeniging, ten huize van het lid der 2e kamer, den heer Dullert, waar de Minister verblijf houdt, eene luisterrijke serenade bij fakkellicht gebragt. Den Minister van Finantien, den heer van Bosse, werd eene gelijke hulde bewezen. Ofschoon in het hotel *de Zon* gelogeerd, had deze zich ten zelfden huize begeven, en ontving hij in een ander vertrek de Commissie, nadat die bij den heer *Thorbecke* reeds was toegelaten.

— Zaturdag j.l. heeft de Koningin de tentoonstelling bezocht.

— Te Helmond zijn drie valsche 25 cent stukken, en te Amsterdam een valsch half guldenstuk en twee valsche guldenstukken aangehouden.

— De Koningin zal hare reis naar de badplaats Ischl ondernemen onder den naam van Gravin van Buren. Men verneemt, dat te Ischl ook worden verwacht de Keizer van Oostenrijk, de Koning van Pruissen, de Koning van Wurtemberg, de Koning van Griekenland, de Koningin van Pruissen, de Koningin van Saksen, de Koningin van Zweden en andere verstelijke personen.

— De Maatschappij tot Nut der Israëliten in Nederland heeft eene prijsvraag uitgeschreven over de beste middelen, om de Nederlandsche Israëliten tot den landbouw op te leiden, en op welke wijze de belemmeringen daartegen het doelmatigst kunnen worden uit den weg geruimd.

BUITENLAND 2 Augustus.

FRANKRIJK. De Kabinetswijziging, die zoolang het onderwerp der gesprekken geweest is, heeft eindelijk plaats gehad. Tot Minister van Buitenlandsche Zaken is benoemd de heer Drouin de Lhuys, tot Minister van openbare werken, de heer Magne en tot Minister van Financien de heer Fould. De heer Turgot, Minister van Buitenlandsche Zaken, en de heer Lefebre Duruflé, Minister van openbare werken, zijn tot senatoren benoemd. De heer Baroche, vice-president van den staatsraad, zal zitting hebben in den Ministerraad.

— De *Morning Chronicle* heeft een tractaat medegedeeld, dat tusschen Rusland, Oostenrijk en Pruissen zou gesloten en op 20 Mei ll. geteekend zijn, in het vooruitzigt eener eventuëele herstelling van het Keizerrijk in Frankrijk. De drie mogendheden zijn bereid het Keizerschap van Louis Napoleon, *voor levenslang*, als feit te erkennen, wanneer Frankrijk hem daartoe bij meerderheid van stemmen verhief, maar hebben vast besloten er zich krachtdadig tegen te verzetten, wanneer men het *erfelijk* Keizerrijk weder wilde invoeren. Door andere bladen wordt het bestaan van dit document tegengesproken.

— De heer de Casabianca, afgetreden Minister van Staat, moet in ongenade bij den President der republiek zijn vervallen, omdat hij een groot aantal zijner bloedverwanten en vrienden meer of minder aanzienlijke posten trachtte te bezorgen. Het misnoegen van Louis Napoleon is nog toegenomen, door dat hij, onlangs een bezoek in het lokaal der secretarie van Staat afleggende, dáár in plaats van bureaux, archieven en ministeriele apartementen, schier niets dan slaapkamers voor bloedverwanten van den heer de Casabianca aantrof, zoodat het eerder een logement geleek; van de 165 vertrekken, welke in het lokaal der secretarie van Staat aanwezig zijn, waren 118 ingerigt voor particulier gebruik van den heer en mevrouw de Casabianca en hunne dierbare aanverwanten.

— Men verzekert, dat er eene staats-commissie zal worden benoemd, die een rapport moet uitbrengen over het magnetismus. Het gouvernement wil weten, of de proeven daarmede genomen, ook schadelijk zijn voor de bevolking.

— De *Moniteur de l'Armeé* verzet zich met den meesten nadruk tegen eene vermindering der armee. „Wat beteekent het - roept hij - 100.000 of 50,000 man naar huis te zenden. Een soldaat kost 's jaarlijks slechts 350 francs, en men zou dus niet meer dan 17 1/2 hoogstens 35 millioen besparen!"

— De slaapkamer van den Minister van Binnenlandsche Zaken, de heer de Persigny, is in brand geraakt. Zij was rijk versierd en de vlammen zouden aldaar eene waarde van 200.000 francs hebben vernield.

ENGELAND. H. M. en Prins Albert hebben het voornemen zich [illegible] te begeven.

[illegible] de volgende anecdote aangaande lord Derby. Voor 27 jaren geleden was hij nog slechts lord Stanley en als lid eener commissie uit het Huis der gemeenten, met het onderzoek naar de stoomscheepvaart belast. Een ingenieur, Stephenson, die de beraadslagingen bijwoonde, opperde het denkbeeld, om den Atlantischen oceaan met stoombooten over te steken. Dit kwam lord Stanley zoo ongehoord voor, dat hij van zijn zetel opsprong en uitriep: „Wat raaskalt gij daar! Als ooit een stoomboot den oceaan oversteekt, neem ik aan, den ketel op te slokken". 't Eerste is geschied, men wacht thans 't laatste.

— In de gutta-percha-fabriek op de *City Road* is men ijverig bezig met het vervaardigen der draadbekleeding voor den electrischen telegraaf tusschen Harwich en Nederland, alsmede voor dien tusschen Dover en Ostende.

— Meer dan vijftig schepen vertrekken in den loop der vier aanstaande weken naar de kolonien van Australië. Hunne bestemming geeft eenigzins de rigting aan, die de landverhuizing neemt. Een en dertig-stevenen naar Port-Philip (Melbournes Geelong). Elf naar Sydney, zes naar Hobart Twon, twee naar Lanceston, drie naar Adelaide, twee naar het Oostelijk gedeelte van Australië en een naar Portland Bay.

— Te Friars Hill tusschen Hadleigh en Boxford heeft een arbeider onder het graven een klomp goud gevonden.

ITALIE. Het verdient opmerking, dat de diplomatieke agent der Vereenigde Staten te Rome in zijn paleis Lovati, in het aanzienlijkste kwartier van Rome, eene Protestantsche kapel heeft geopend, niettegenstaande die kapel door vele uiterlijke vertooning en door de toevloed van talrijke elegante equipages zeer de aandacht trekt, terwijl de Pruissische regering genoodzaakt werd, haar onder Frederik Wilhelm aangekocht gezantschapshôtel weder te verkoopen en den gezant eene andere meer verwijderde woning aan te wijzen, omdat het gezang en orgelspel van hare Protestantsche kapel in het nabijgelegen apostolisch paleis van het Quirinaal te hoorbaar was, terwijl zelfs de Engelschen hunne godsdientoefening nog altijd slechts buiten de poorten der stad mogen houden.

DUITSCHLAND. De Oostenrijksche regering heeft het plan te Triest eene permante tentoonstelling te houden, ten einde den vreemdeling als 't ware eene staalkaart te laten zien, waarnaar hij de industrie der natie kan beoordeelen.

— Een Duitsch officier heeft eene *stoom-graaf-machine* uitgevonden, die op veld en akker, de dienst van trekdieren geheel overbodig en ook de gewone handspade nutteloos maakt.

— De gemeenteraad van Ehrenbreitstein heeft het aanbod van den ouden metselaar, om voor 60.000 thlr. eene heete bron aan te wijzen, afgeslagen.

— De Keizer van Oostenrijk is te Hermanstad aangekomen.

— Het Ministerie van Binnenlandsche Zaken heeft bepaald, dat de Israëliten, ook daar, waar zij de meerderheid der bevolking uitmaken, de uiterlijke viering van de Christelijke Zon- en feestdagen moeten houden; maar dat daarentegen de marktdagen, wanneer deze op Israëlitische feestdagen vallen, zullen verzet worden.

— Men meldt uit Dantzig, dat een dorp van 500 zielen, Muhlbauz, op ruim drie mijlen afstands van daar gelegen, grootendeels is afgebrand.

ASSEN, 3 Augustus.

Met genoegen verneemt men, dat de binnenverwing van het kerkgebouw der Hervormden alhier is afgeloopen, en Zondag e.k. daarin weder dienst zal worden gedaan.

— Sedert den laatstelijk gevallen regen is de aardappelziekte alhier zeer toegenomen; sommige akkers krijgen reeds een geheel zwart en verdord voorkomen; echter bepaalt zich de ziekte nog tot het loof, althans zoo luiden onze informatien. Door eene vriendelijke hand zijn ons een aantal nieuwe aardappelen vertoond, die hoewel nog aan de moederstam verbonden, reeds zelve uitloopers van aanzienlijke lengte hadden voortgebragt, ook anderen hebben dit verschijnsel meer dan in andere jaren opgemerkt; welligt is het een gevolg van de hevige warmte en de daardoor veroorzaakte meerdere broeijing van den grond.

— De verkiezing van een nieuw raadslid te Odoorn, in plaats van *Harm Huizingh*, die bedankt heeft, is bepaald op 6 Aug. e.k.

— Naar wij vernemen, ligt voor het huis van *H. Backer* te Kloosterveen in deze gemeente een praam, waarin zich vier menschen bevinden, welke door de kinderziekte zijn aangetast.

— In den nacht van zondag op maandag j.l. is de diligence van *Burgers* van Meppel alhier aangekomen, doch kon niet naar Groningen vertrekken, omdat de oprijder weigerde zijne paarden voor te spannen, alvorens hem hetgeen hij nog van de onderneming te goed had, was voldaan. De passagiers hebben een extra-rijtuig naar Groningen moeten nemen, terwijl gisteren morgen te half acht de ledige diligence door een ander voerman naar Groningen is gebragt.

— Wij zien uit de heden morgen ontvangene Groninger Couranten, dat de Raad der gemeente Groningen in deszelfs vergadering van j.l. Zaturdag het gevraagd subsidie van *f* 25.000 heeft toegestaan voor een kanaal van Assen naar Groningen, te betalen [illegible] kanaal zal zijn daargesteld en de Drentsche Hoofdvaart zal zijn verbeterd en aan beide eene diepte van 1,8 el zal zijn gegeven en mits het tolgeld niet hooger dan op 30 à 60 cents voor ieder schip gesteld wordt.

— Op de jaarmarkt, gisteren te Zuidlaren gehouden, waren vele runderen, doch weinig paarden aangevoerd; de prijzen der runderen waren over het algemeen minder.

— Te Schipborg is de landbouwer T. van Bergen, bij het inhalen der rogge, door het breken van den dissel, onder de wagen geraakt en heeft zich deerlijk bezeerd; zijn leven is in gevaar.

* **[illegible] 2 Aug.** Gister werd alhier zekere *G. G.* in zijne poging tot zelfmoord gelukkig door zijn bij hem inwonenden schoonzoon verhinderd; deze kwam juist voorbij de bedstede, waarin de ongelukkige zich had opgehangen, sprong oogenblikkelijk toe, maakte hem weder los, en had het genoegen te bespeuren, dat zijn behuwd-vader nog niet was bezweken. Wat aanleiding tot deze zaak heeft gegeven, is onbekend, echter zegt men, dat dit in een jaar tijds reeds de tweede poging van den ongelukkige is.

* Vrijdag is eene boeren behuizing onder Noordhorn afgebrand; de juiste oorzaak is nog onbekend, men gist echter, dat de brand ontstaan is door onvoorzigtigheid, doordien er nl. een vonk uit eene brandende pijp in een hoop koolstroo zoude zijn gevallen. Ook spreekt men van het gebruik van lucifers door kinderen.

* **Smilde, 1 Augustus.** Heden morgen werd een jongetje, *H. Jonkman* genaamd, elf jaar oud, door den hond van *J. H. N.* op den publieken weg aangevallen, van de beenen geworpen en deerlijk gebeten; de onderlip is opgescheurd en het geheele aangezigt geschonden. Men heeft dadelijk heelkundige hulp van Dr. *Fledderus* ingeroepen. Mogten eigenaars van zoodanige honden er wat meer het oog op houden, en kinderen wat minder de honden tergen en plagen, daar zij zelve dikwijls de oorzaak van dergelijke ongelukken zijn, ofschoon zulks hier geenzints het geval is geweest.

* **31 Julij.** In de openbare raadsvergadering, gisteren achtermiddag gehouden, waren alle leden tegenwoordig, nadat de notulen der voorgaande vergadering waren voorgelezen en met eene kleine wijziging goedgekeurd, werd 1° de Burgemeester geinstalleerd; 2° besloten Ged. Staten te verzoeken, dat het besluit van den gemeente-raad *ter afschaffing van de broodzetting* mogt worden goed gekeurd. 3° Vastgesteld de staat van de gemeentelijke eigendommen; 4° eene Commissie benoemd tot onderzoek van de door B. en W. vastgestelde schoollijst; 5° beraadslaagd over het onderhoud van eenige armen. 6° twee commissien benoemd, eene ter opmaking van een ontwerp-reglement op de nummering der huizen, en eene tot idem op de verandering van woonplaats; waarna de vergadering door den voorzitter wordt gesloten.

Vergadering van den Raad der Stad Assen van 31 Julij 1852.

In deze vergadering heeft plaats gehad de installatie van den heer *Oosting*, tot Burgemeester herbenoemd. De Wethouder *Servatius* hield eene korte toespraak, waarin hij den herbenoemde met het door den Koning in hem gesteld vertrouwen geluk wenschte. De heer *Oosting* antwoordde hierop kortelijk, zeide dank voor den geuiten wensch, verklaarde zich door het in hem gestelde vertrouwen vereerd te rekenen en verzocht de medewerking van den Raad in de taak, hem op nieuw opgelegd.

Voor het onderzoek der geloofsbrieven van het nieuw gekozen lid, den heer Brunings, werd eene Commissie benoemd, bestaande uit de heeren *Carsten*, *Bertling* en *Remmelts*. Deze bragt, nadat de vergadering eenigen tijd geschorst was, rapport uit; alle stukken waren door haar in orde bevonden, behalve de verklaring der openbare betrekking, die de benoemde bekleedt; deze was niet geregistreerd, en hoewel bij Kon. besluit van 5 Nov. 1851 no. 68 wel voor de stukken door de nieuw benoemde raadsleden over te leggen, vrijstelling was verleend van het regt van registratie, was zulks echter niet het geval met de formaliteit van registratie; de Commissie stelde derhalve voor, om de beslissing ten aanzien der toelating van den heer Brunings aan te houden

tot eene volgende vergadering, ten einde het gebrek middels kon worden verholpen. Eenige leden waren echter van oordeel, dat door de vrijstelling van het regt van registratie ook de verpligting, om het stuk aan de formaliteit te onderwerpen, was vervallen. In omvraag gebragt zijnde, verklaarden zich 5 leden voor het voorstel der Commissie en 5 leden daartegen, zoodat, ingevolge de gemeente-wet, de beslissing tot eene volgende vergadering is uitgesteld.

De Processen-verbaal van opneming der banken van leening en van de Gemeente-kas worden voor 8 dagen ter inzage der leden nedergelegd.

Tot eene door B. en W. voorgestelde wijziging en aanvulling der begrooting over het loopende jaar wordt besloten.

Met 6 tegen 3 stemmen is besloten terug te komen op een besluit, den 17 April j. l. met geslotene deuren genomen, en alnog te restitueren de kosten van verpleging, te Maarssen over 1850 ten behoeve van M. Dutrij uitgeschoten, ten einde eene regts-vordering voor te komen; de heer *Bertling* hield zich buiten stemming en de heer *Grevelink* verzocht aanteekening, dat hij tot dit besluit niet had medegewerkt.

Aan J. J. Mulder is, overeenkomstig zijn verzoek, uitstel tot 1853 verleend met het bouwen van een huis op de gedempte singelgracht.

Na bekomen verlof daartoe, rigtte de heer Grevelink de volgende vragen aan den voorzitter 1° waarom is het verslag van de opneming der gemeentelijk wegen nog niet door Burg. en Weth. ingediend, hoewel daartoe, ingevolge een besluit van den Raad, verpligt? 2° welke voorschriften zijn er aan den stadsklokkenist gegeven omtrent het gelijk houden der klok, die gebleken is zeer ongelijkmatig te gaan en daardoor verwarring te veroorzaken? 3° Waarom is er nog geen aanvang gemaakt met de bestrating, in de begrooting voor het loopende jaar bedoeld? De voorzitter geeft ten dezen ophelderingen.

Subsidien voor het Kanaal van Assen naar Groningen.

(Vervolg van ons vorig No.)

Zal door het nieuwe kanaal de uitvoer uit Assen vermeerderd worden?

Wat voert Assen uit?

In de eerste plaats turf en rogge.

In de tweede plaats *dennen-en eiken-hout*, *hakhout*, *eiken-schors* etc.

In de derde plaats *vellen*, *wol*, *boter*, *heidewaren*, *vodden*, *beenderen* etc. etc.

De afvoer van *turf* uit de veenderijen van Assen, die nog al aanzienlijk is en waaraan de tegenwoordige bloei van Assen voor een gedeelte moet worden toegeschreven, zal niet vermeerderen, eerder verminderen, omdat de Asser turf toch wel weinig naar Groningen zal verscheept worden en integendeel zoo te Assen als op de markt te Zwartsluis de concurrentie van de betere soorten van het Stads-Kanaal en de Oostermoersche veenen zal hebben te verduren. Wij gelooven in allen gevalle, dat het nadeel dezer concurrentie ruim zal opwegen de mogelijke voordeelen van een debiet naar de Provincien *Groningen* en *Friesland*.

Evenmin zal, o. i., de uitvoer van *rogge*, na voorafgaande invoer op de weekmarkt te Assen, toenemen. Er bestaat eene uitmuntende gelegenheid tot afscheping der rogge, langs de Hoofdvaart naar Meppel. De rogge, welke naar Groningen zou verscheept worden, zou niet voor de behoefte van Groningen zijn, maar voor den handel; de rogge-handel nu van Groningen wordt meest op Holland gedreven; het is wel mogelijk, dat Groningsche kooplieden rogge op de markt te Assen koopen, maar zij zullen dit dan veelal te Assen in pakhuis opslaan, of dadelijk in een schip, naar Holland bestemd, doen laden, ten einde deze rogge niet eerst naar Groningen en vervolgens weder langs denzelfden weg naar Assen en verder naar Holland te doen vervoeren. — Wij gelooven niet, dat de boeren uit de plaatsen, om Assen gelegen, ter oorzake van het kanaal naar Groningen, een korrel rogge meer zullen verbouwen; zoo ze niet meer rogge verbouwen, kunnen ze ook niet meer te Assen aan de markt brengen, en zoo de aanvoer van rogge aldaar niet toeneemt, kan ook de uitvoer van daar niet vermeerderen. - Maar wij gaan verder, wij gelooven, dat ten gevolge van het nieuwe kanaal, de uitvoer van rogge zal afnemen. Gewoonlijk is de rogge te Assen hooger in prijs dan te Groningen; dit deed vele boeren, die even ver van Assen als van Groningen wonen, besluiten, om hunne rogge naar Assen te brengen; wanneer echter het kanaal is daargesteld, zal waarschijnlijk dit onderscheid in prijs ophouden althans zeer verminderen, en de oorzaak, waarom aan de markt te Assen boven die te Groningen de voorkeur gegeven wordt, niet meer bestaande, zal ook welligt de invoer verminderen. - Bovendien is het te vreezen, dat de plaatsen, welke aan of in de nabijheid van het kanaal liggen, een groot gedeelte van hunne rogge niet meer naar de weekmarkt te Assen zullen brengen, maar dezelve tegen den laatsten marktprijs aan opkoopers zullen verkoopen, om te leveren op het naaste punt van het kanaal, waar het dan direct in een schip kan worden geladen.

De uitvoer van *dennen-hout* zal waarschijnlijk vermeerderen, omdat, bij het schaarscher worden van eiken-hout en den hoogen prijs van Noordsch-hout, tot geringere huizen meer en meer dennen-hout gebezigd wordt.

Eveneens zal misschien de uitvoer van *heidewaren* toenemen; doch wij gelooven niet, dat zulks, *na* de daarstelling van het kanaal, met *vellen*, *wol*, *boter*, *vodden*, *beenderen* etc. het geval zal zijn.

Voor zoover wij kunnen berekenen, zal dus de uitvoer uit Assen door het nieuwe kanaal niet anders toenemen dan ten aanzien van dennen-hout en heidewaren.

Welk voordeel zal Assen van den te verwachten *doorvoer* hebben?

Luttel weinig. Assens ingezetenen zullen de Groningsche turf, rogge en andere voorwerpen door hunne gemeente *zien* vervoeren. Een tapper zal een borrel verkoopen, een melkboer wat melk, een bakker wat brood, een winkelier misschien wat koffij, maar hiermede zal het voordeel, voor zoo ver het ons voorkomt, ophouden; zoo de schepen reparatien behoeven, zal dit of te Groningen of te Smilde geschieden, daar hier geen werf bestaat, en ook wel niet zal komen te bestaan.

Maar, zal men ons tegenvoeren, het verlangen te Assen naar het nieuwe kanaal is dan wel ongegrond.

Voor zoo ver men van dit kanaal eene aanmerkelijke vermeerdering van bloei voor *Assen* verwacht, is, onzes inziens, dit verlangen geheel ongegrond. Wij gelooven, dat Assen van het nieuwe kanaal weinig verandering zal ondervinden. De toekomst kan andere omstandigheden doen geboren worden, welke *wij* althans nog niet voorzien, maar naar deze nog geheel onbekende en niet te voorziene omstandigheden kan men het belang van Assen bij het nieuwe kanaal niet berekenen, en naar dit belang moet men toch aannemen, dat de hoegrootheid van het subsidie berekend is, zoo er nl. ten dezen eenige berekening heeft plaats gehad, hetgeen stellig bij den Raad niet heeft kunnen geschieden om de vliegende spoed, waarmede bij denzelven de aanvraag om subsidie is behandeld.

Wij beweren echter niet, dat Assen geheel geen *voordeel* bij het kanaal zal hebben, ofschoon wij daarvan volstrekt geen *bloei* verwachten.

De benoodigde tarwe, Noordsch hout, steen en meerdere artikelen komen nu grootendeels of geheel alleen uit Meppel, Amsterdam, of van den IJssel, deze zal men dan ook uit Groningen per schip kunnen krijgen, en zullen dezelve daardoor welligt *iets* goedkooper worden, maar ook niet meer dan *iets*, en waarschijnlijk niet meer, dan hetgeen de scheepsvracht minder dan de wagenvracht bedraagt; in allen gevalle zal er ten aanzien dier artikelen meerdere concurrentie ontstaan, en zal zulks niet anders dan voordeelig voor de consumenten, de groote massa van ingezetenen, kunnen zijn.

Ook zal men de artikelen, welke de vrachtwagens thans uit Groningen aanvoeren, als b.v. kagchels, mode-artikelen en verdere voor het dagelijksch gebruik benoodigde voorwerpen, welke men te Assen niet kan bekomen, dan per schip uit Groningen kunnen ontbieden, waardoor men misschien iets minder vracht zal moeten betalen, hoewel de vracht, die de vrachtwagens nemen, ook inderdaad niet hoog is, terwijl ook het vervoer van personen tusschen Assen en Groningen, hoewel niet zoo spoedig, goedkooper zal kunnen geschieden.

Bovendien heeft Assen voordeel van het kanaal, voor zooveel de gronden betreft, die aan het kanaal zullen komen te liggen.

Staat nu het belang van Assen gelijk met dat van de Provincie Drenthe en de stad en Provincie Groningen, die groote, dadelijke en bloeigevende voordeelen zullen genieten?

In het geheel niet. Assen had, o. i., niet meer dan *f* 5000 à *f* 10.000 moeten betalen en had dan in evenredigheid nog meer gegeven dan de beide evengenoemde Provincien en stad.

En waarom is er geen subsidie van de gemeente Vries gevraagd, dat dadelijk van het kanaal meer voordeel zal hebben dan Assen?

Wij weten het niet.

Maar, zult gij verder vragen, welke redenen hebben den Raad dan bewogen, het subsidie toe te staan?

Men is daar blijven hangen aan de uitdrukkingen: *ontwijfelbaar voordeel*, *opgetoond belang*, *groot vertier*, *te wachtene welvaart*; de zaak is niet onderzocht; zonder op den oproepingsbrief vermeld te staan, is het verzoek om subsidie ter tafel gebragt en spoedshalve is tot de dadelijke behandeling besloten; waarin evenwel de noodzaak tot dezen spoed bestond, is niet duidelijk; bij den Raad van Groningen, bij wien een paar dagen later, een dergelijk verzoek is ingekomen, heeft men deswege *nu nog* geen besluit genomen, hoewel Groningen veel grooter belang heeft; de leden hebben daar den tijd willen nemen, om het voor en tegen te overwegen. Niettegenstaande een lid van den Raad van Assen er op aandrong, om ten dezen vooraf een onderzoek te doen plaats hebben nopens eene zoo gewigtige zaak, waarmede de Raad nog ten eenenmale onbekend was, werd na eenige deliberatie tot dadelijke toewijzing besloten. - De Staten van Drenthe hebben bepaald, dat het subsidie niet zal worden uitbetaald, voordat het kanaal gereed en voor de scheepvaart zal zijn opengesteld; de Raad van Assen heeft dit niet noodig geoordeeld.

De Raad heeft zich ook niet de goedkeuring voorbehouden van de rigting van het kanaal door Assen; hoewel wij nu het beginsel beämen, dat men menschen, die iets in het algemeen belang ondernemen, zoo min mogelijk moet bemoeijelijken, had, o. i., bij den Raad thans meer moeten wegen het beginsel, om de gemeente voor mogelijk nadeel te behoeden; zoo de ondernemers eens begrijpen, om het kanaal, ter vermijding der kosten van onteigening van panden binnen Assen, bij de klap, bij den zaagmolen of uit de Asserwijk te doen uitgaan, wat zal de Raad daartegen doen? Men zegt: er zijn drie leden van den Raad in de Commissie van daarstelling; het is zoo; wij gelooven, dat deze heeren het belang van Assen *willen*, maar zullen ze het ook altijd *kunnen*? hebben ze altijd de meerderheid? hebben ze het eeuwige leven? blijven ze altijd in Assen of in Drenthe en leden der Commissie?

Een subsidie van *f* 25,000 kan men ook geene ligte last rekenen voor eene gemeente van nog geene 5000 zielen; per hoofd *f*. 5; en wie betaalt voor de vrouwen de kinderen, de armen etc.? Men zegt: de *f* 25.000 zal bij negotiatie gevonden kunnen worden met jaarlijksche aflossingen, tot welke laatste eigendommen van de stad kunnen verkocht worden. Maar, eilieve, komt dit, per slot van re-

kening, niet weder op de belastingschuldigen neder? Zoo de stad hare eigendommen verkoopt, dan mist ze in de eerste plaats de jaarlijksche opkomsten, maar in de tweede plaats, zoo er later weder iets van evenveel belang voor de stad moet daargesteld worden, wie moet dat dan betalen? De Raad zal dan, bij wijze van hoofdelijken omslag, ieder der ingezetenen, die betalen kan, met een gedeelte der kosten daarvoor moeten belasten, en de tijd zal weldra verre zijn, dat men te Assen, in evenredigheid van andere steden, nog al geene hooge plaatselijke belastingen heeft.

Wij hopen, in het belang van de plaats onzer inwoning, dat men ons zal kunnen overtuigen, dat wij dwalen, en dat het nieuwe kanaal, wiens daarstelling wij overigens zeer wenschen, de bloei van Assen zeer zal doen toenemen. *Redactie.*

Ingezondene Stukken.

Mijnheer de Redacteur!

Den 30 Julij l. l. werd in en door de Israël. gemeente te Smilde de inwijding eener nieuw vervaardigde Heilige wetsrol met de daarbij gebruikelijke ceremoniën plegtig gevierd; bij welke gelegenheid de H. H. Scheffer van Smilde, Snoek van Winschoten en vooral de Eerw. Hillesum, Rabbijn te Meppel, als redenaars optraden. Eenige Israëlieten uit Assen, begeerig om aan deze godsdienstige plegtigheid deel te nemen, en inzonderheid om onder het gehoor te komen van den rabbijn, omtrent wien hunne gemeente bij eene missive van den Heer Commissaris des Konings in dit gewest, d.d. 5 Julij l. l. no. 2235, is uitgenoodigd zich te verklaren, of zij, bij eventuele vorming der Israel. gemeenten in Drenthe tot een zelfstandig sijnagogaal ressort, dien leeraar tot Opperrabbijn wenscht benoemd te zien, wilden de kerk binnentreden, toen zij door den veldwachter, die aan den ingang de wacht hield, als de engel met het vlammende zwaard voor het Paradijs, daarin werden verhinderd en hun werd kenbaar gemaakt, dat de toegang met *f* 0.25 de persoon moest worden gekocht. Ondergeteekenden wilden zich aan dien dwang niet onderwerpen, omdat dezelve in hunne oogen door niets kon worden geregtvaardigd. Zij gelooven, dat dit nemen van entrée-geld is 1º strijdig met het openbaar karakter van een Godshuis, dat aan ieder, die den Heer wenscht te dienen, en die het woord des levens, door den prediker gesproken, wil hooren, uit den aard der zaak *vrijen* toegang verleent. 2º Onbestaanbaar met het heilige der Eeredienst, welke niet voor *geld* mag worden *verkocht* en niet per toegangs-billet behoeft te worden uitgeoefend. 3º Kwetsend voor de plegtigheid zelve, vermits deze daardoor afdaalt tot eene ellendige geldzaak, tot eene pecuniële opbrengst, welke niet in de gemeentekas gestort maar gebezigd wordt ter bestrijding der kosten, uit de festiviteiten voortvloeijende — derhalve tot eene egoïstische speculatie en 4º weinig geschikt, om bij anders- denkenden dien eerbied en dat ontzag voor de Israel. eeredienst te vermeerderen, waarop zij bij eene juiste opvatting en trouwe uitvoering aanspraak kan maken. *Entrée-geld bij eene godsdienstige plegtigheid* is, naar hunne meening eene der zonderlingste zamenvoegingen van het koudste proza met de meest vurige poësie, van het stoffelijkste met het meest geestelijke belang des levens; kortom eene vereeniging, die de kerk vernedert, het verhevene der eeredienst verlaagt en het majestueuse der plegtigheid schendt.

Met de plaatsing dezer regelen in het eerstvolgend No. van UEs. geacht Blad zal UE. zeer verpligten

ASSEN den 2 Augustus 1852. *Eenige Israelieten.*

Gode zij dank voor de verbetering, die thans aan de kerk te Diever zal geschieden, er zijn reeds 13 nieuwe ramen uitbesteed, die in September moeten gereed zijn. Wij hoopen, dat die verbetering voordeelige gevolgen moge hebben; het ware te wenschen dat bij die verandering zitplaatsen werden verhuurd, opdat een ieder en ook *alle* Onderwijzers dezelve kunnen verkrijgen. *Diever.*

Allerlei.

In het jaar 1849 bezocht een reizend geleerde een krankzinnigenhuis, in de nabijheid eener Duitsche hoofdstad. Hij vond daar een man van even in de vijftig jaren, welke zoo verstandig sprak, dat de reiziger verbaasd uitriep: „Maar mijn God, hoe komt gij hier in dit huis?" Het antwoord luidde: „Door eenen woordenstrijd." — „Hoe zoo!" — „De geheele wereld noemde mij gek; ik echter beweerde dat de geheele wereld gek was; ik werd overstemd, en daar tegenwoordig die malle stemmen-meerderheid gevolgd wordt, sloot men mij hier op."

— In de Amerikaansche dagbladen leest men het volgende middel om in nood verkeerende schepen te ontdekken. Een koopman te New-York heeft in zijne instructien aan de bevelvoerders zijner schepen ten pligt gesteld, om elken morgen bij het aanbreken van den dag, en elken avond, voor het ondergaan der zon, eenen man in den mast te zenden, die den horizont moet rondzien, ten einde te ontdekken, of er in de nabijheid eenig schip zich bevindt, hetwelk hulp noodig heeft. Dit is een voortreffelijk voorschrift, hetwelk door iederen reeder behoorde te worden opgevolgd, want men heeft dikwerf vernomen, dat schepen, die bijstand noodig hadden, zijn gepasseerd, zonder dat men zich om hen bekreunde of wel doordien zij niet waren gezien. Indien deze maatregel algemeen werd ingevoerd, zoude meenig schip en vele menschenlevens kunnen behouden blijven.

— De geleerden beweren op grond der ondervinding of waarschijnlijk veel meer volgens hoogst verhevene theoriën, dat op een sterk Noorderlicht eene spoedige koude volgt. Aan het observatorium te Munchen werd in den nacht van 10 op 11 Julij ll., tot verbazing der sterrekijkers, een voor dezen tijd des jaars zeldzaam sterk Noorderlicht waargenomen. De astronomen hebben derhalve, getrouw aan hunne leer, onmiddelijk hunne pelzen en wollen sokken voor den dag gehaald — en zitten nu in het gudsende zweet huns aanschijns, op de voorspelde kou te wachten.

— Een jeugdig scheikundige te Bazel, de heer C. Meijer, heeft het middel uitgevonden, om de gaz-lichten door de electrische draden te ontsteken en weder uit te blusschen, zoodat de straten eener geheele stad als in één oogenblik door eene enkele hand verlicht kunnen worden.

— Men schrijft uit Leijden: Bij den onlangs te Leijdschendam zich bevindenden zoogenaamden wonderdoctor, welke voorgaf de miraculeuse kracht te bezitten, om alle soorten van ongeneesbare kwalen te herstellen, meldde zich onder anderen een boer aan, die klaagde over aanhoudende pijnen in de heupen. Onze wonderdoctor stelde hem als geneesmiddel voor 's morgens en 's avonds wat *spiritus van salamoniac* te gebruiken en bij die gelegenheid vijfmaal te bidden. — Na verloop van acht dagen kwam de boer weder bij den docter terug en verzekerde hem, dat het niets geholpen had. "Ik heb" zeide hij, "trouw gebeden en wat het *papier van een almanak* (spiritus van salamoniac) aangaat, hiervan heb ik ook 's morgens en 's avonds eenige blaadjes opgekaauwd, maar het perkamente copistorie, dat er omzat, kon ik niet klein krijgen, dat was te taai!"

— Niets is gemakkelijker, om de huisvlieg te bestrijden dan het zoogenaamde vliegenpapier, hetwelk voor een kleinen prijs overal verkocht wordt; voor diegenen echter, welke om de vergiftige zelfstandigheden, welke dat papier bevat, het schawen en bovenal in een huisgezin, waarin vele kinderen zijn, het niet wenschen te bezigen, geven wij een recept, algemeen erkend als het beste middel, om vliegen in een vertrek te dooden: een vierde lood aftreksel van kwassiehout met een klompje suiker in een paar oncen water opgelost, eenvoudig en onkostbaar, onschadelijk voor elkeen en doodelijk voor de vliegen.

— *Probaat hulpmiddel tegen de nachtplagerijen van Muggen, Vlooijen, enz:*

Spreek viermaal voor uw bed deez' schimptaal overluid:
Luchtgonzer! - Brommersbaas! - Slaaproover! - Onrustkweker!
Jeuktlokker! - Prikkersbol! - Bloedzuiger! - Huidontsteker!
En drink, bij ieder woord, een glas Champagne uit.

ADVERTENTIEN.

Na eene ongesteldheid van slechts vijf dagen overleed onze innig geliefde Zoon JACOB in den ouderdom van 18 maanden.

ASSEN, 31 Julij 1852.

H. J. VAN MEEKREN,
HELENA VAN MEEKREN — VAN ES.

Wegens de treurdagen blijft de winkel tot Zondag e.k. gesloten.

Er wordt tegen 1º September aanstaande te *Groningen*, tegen ruim loon, verlangd eene **Kindermeid**, omstreeks 25 jaren oud, H. G., haar werk goed verstaande. Adres onder Lett. I aan het Bureau dezer Courant.

De Fungerende Secretaris bij het Hoofd-Bestuur van het Genootschap ter bevordering van den Landbouw in de Provincie Drenthe, brengt ter kennis van de Leden, dat de Algemeene Vergadering, bedoeld in art. 22 van het Reglement, dit jaar zal worden gehouden te *Assen* ten huize van **J. B. SCHUT**, op VRIJDAG den 20 Augustus aanstaande des voormiddags te elf uur. Alsdan zal tevens eene tentoonstelling en keuring van vee, alsmede van andere voor den Drentschen Landbouw geschikte voorwerpen, welke mogten worden ingezonden, gehouden worden.

ASSEN, 2 Augustus 1852.

De fungerende Secretaris,
J. A. WILLINGE GRATAMA.

Burgerlijke Stand.

MEPPEL, 23—30 Julij. *Bev.*: L. Hagedoorn, geb. Worst, van z.; A. Knobbe, geb. Knol, van z.; — *Overl.*: K. Uiterwijk 2½ j.

COEVORDEN, 25 Julij—1 Aug. *Bev.*: J. van Almelo, geb. Woltersom, van z; E. Jansen, geb. Voorenhout, van d. — *Overl.*: F. F. Hoijting, weduwe Berend Brink, oud 68 j.; H. ten Kate, vrouw van Hendrik Geers, oud 31 j.

HOOGEVEEN, 25 Julij—1 Aug. *Ondert.*: R. Boer Hz. en Lammigje ten Cate; J. Uiterwijk Winkel en J. ten Cate; — *Geh.*: J. R. Bisschop met J. van den Stiggel; — *Bev.*: M. Bijker, geb. de Vries, van z.; F. Veldman, geb. Hartman, van d.; L. Zilverberg, geb. Slender, van z.; B. Botter, geb. v. d. Hof, van d.; H. Hartman, geb. Slot, van d.; J. Scholten, geb. Hartman, van d.; G. L. Hagedoorn, geb. van Dijk, van d.; R. Veldman, geb. Everts, van z.; C. Fictorie, geb. Veldman, van d.; — *Overl.*: Hilbert Dekker, 7 j.; Gaert Goossens Moes, 83 j.; Woltertien de Jonge, echtgenoot van K. S. Gort, 57 j.; Albertje Meinen, 10 j.

MARKTBERIGTEN.

MEPPEL, 29 Julij. Rogge *f* 5.55 à *f* 6.40. Boekweit *f* 5.00 à *f* 5.70. Boter 1½ Ned. p. *f* 0,95 à *f* 1.07^5. Vat Boter per ⅛ vat *f* 12.00 a *f* 13.00. Zetting de 6 Ned. pond 48 cents.

AMSTERDAM, 30 Julij. Roode Tarwe ter verzending met veel handel; in entr.: 127, 128, 129 pd. Rostock. *f* 245, 248, 251. Rogge prijsh.; 123 pd. Hannover *f* 180; 121 pd. n. Odessa *f* 172; 123 pd. Donau *f* 170 in entr. bij partij.

Veeprijzen.

AMSTERDAM, 28 Julij. 133 Kalveren werden verhandeld voor *f* 50, *f* 40 en *f* 30; 176 Varkens golden 34 en 32 cents Ned. pd.; 180 Schapen vlug voor *f* 20, *f* 18 en *f* 16.

AMSTERDAM, 31 Julij. Werk. Sch. 2½ pct. 64⅛ à $64^{3}/_{16}$; dito 3 pct. 77 à 77⅛; — dito 4 pct. 96¾ a 96⅜. —

Ter Boek- en Courant drukkerij van J. A. WILLINGE GRATAMA *Assen*